

Ridiger Dalke
i Fajt Lindau

OMEGA

Ostvarenje unutarnjeg bogatstva

Preveo s nemačkog
Nebojša Barać

 Laguna

Naslov originala

Ruediger Dahlke, Veit Lindau

OMEGA – IM INNEREN REICHTUM ANKOMMEN

Copyright © 2017 Arkana, München

A division of Verlagsgruppe Random House GmbH,
München, Germany

Translation copyright © za srpsko izdanje 2019, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

OMEGA

Sadržaj

Prolog	9
Manifest punine	11
Uvod.	17
Naš osećaj nedovoljnosti može da se isceli	35
Poreklo osećaja nedovoljnosti	35
Ali već sve imamo!.	48
Na putu isceljenja	55
Životni principi – uranjanje u svest punine	71
1. Princip Marsa – Ovna: agresija i snaga početka . . .	78
2. Princip Venere – Bika: samopouzdanje, ukorenjenost, čulne radosti.	90
3. Princip Merkura – Blizanaca: razmena i komunikacija	110
4. Princip Meseca – Raka: oseti, osećanja, bezbrižnost, životni ritam	125

5. Princip Sunca – Lava: stvaralaštvo, zračenje, središte.	141
6. Princip Merkura – Device: red i razum	157
7. Princip Venere – Vage: skriveni sklad bogatstva. . .	172
8. Princip Plutona – Škorpije: radikalno bogatstvo . .	190
9. Princip Jupitera – Strelca: rast, pronalaženje smisla	213
10. Princip Saturna – Jarca: istrajnost	233
11. Princip Urana – Vodolije: osvajač neba.	253
12. Princip Neptuna – Riba: okean jedinstva	280
Naš lični razvoj: krug ili krompir?	298
Kraj	307
Pogovor: Zakoni sudbine i životni principi na primeru teme izbeglica.	313
Dodatak	347
Izjave zahvalnosti	351
<i>O autorima</i>	353

Prolog

Nedovoljnost je laž.
Ko god da si,
nezavisno od porekla, posla kojim se baviš, stanja na bankovnom računu –
bogatstvo je tvoje pravo po rođenju.
Nedovoljnost nije stvarna.
Nedovoljnost je zabluda uma.
Vreme je
da se setiš,
da ispraviš tu zabludu,
da oslobodiš svoj um,
da iskusiš svoje bogatstvo – unutarne i spoljno
i velikodušno ga поделиš sa svetom.
Ti nisi žedan.
Ti si izvor.

Manifest punine

1. **Život je punina.** Čak ni ništavilo nikada nije prazno, već je izvor punine.
2. **Bogatstvo je tvoje pravo po rođenju.** Kada osećamo nedovoljnost, u našem umu prisutna je zabluda. Nakon što se ta zabluda rasprši, razotkriva se apsolutna punina.
3. **Vera pomera planine.** Nedovoljnost koju doživljavamo unutar svetovne dimenzije ne govori ništa o postojećoj punini, ali govori sve o stanju zrelosti naše lične i kolektivne ljudske svesti.
4. **Živi u sadašnjem trenutku.** Bogatstvo se nikada ne može doživeti u budućnosti, već uvek samo sada. Dok nedovoljnost nikada ne možemo doživeti u sadašnjosti, već uvek samo u poređenju sa nečim.
5. **Usudi se.** Zdrava agresija ne bori se *protiv* nečega, već se bori *za* život. A to čak i nije *tvoja* borba. Slobodno izražavanje je poriv životne snage koja boravi u tebi. Ne možeš služiti drugima ako grčevito zauzdavaš svoje istinske porive. Naprotiv. Ako se zauzdavaš, odsustvuješ

iz života. Punina života može se razotkriti samo ako si spreman da se u potpunosti otelotvoriš.

6. Prigrli puninu života u svim ravnima postojanja.

Punina života razotkriva se u svim ravnima postojanja. I na duhovnoj i na materijalnoj. Odbacivanje opipljivog sveta predstavlja podjednaku neslobodu kao i vezanost za njega. Ako postoji neki izvor postojanja, on prožima sve, bez izuzetka. To znači: čudo živi i u materijalnoj ravni. Sasvim je u redu da uživaš u njoj. Samo nemoj da se uspavaš!

7. Tvoja komunikacija je čin stvaranja. Ne možeš da *ne*

komuniciraš i ne postoji neutralna komunikacija. Ona nas oslabljuje ili jača. Ona spaja ili razdvaja. Ona stvara nedovoljnost ili obilje. Ako osećaš nedovoljnost, pogrešno komuniciraš – u nutrini (sa sobom) i spolja (sa svetom). Tvoja komunikacija je ključ tvoje sreće.

8. Bogatstvo ima mušku i žensku stranu. Jednu veoma

delatnu i jednu tihu, prijemčivu. Izvor proističe iz Ničega, i postaje reka koja se uliva u more. Voda isparava, pretvara se u oblake i u vidu kiše ponovo se vraća na zemlju. Tamo miruje sve dok se ne poveže sa novim izvorom. Možemo zadobiti duboko poverenje jednostavnim posmatranjem daha prirode. Mesec i godišnja doba podsećaju nas na ritmove života. Sve dolazi i sve odlazi. Pa tako i mi. Dolažimo iz majčinih skuta i – još suštinskije – iz skuta sveobuhvatne tišine. Naš život, baš kao i mesec, ima svoja razdoblja punine i oskudice. Penjemo se na vrhove planina i pešačimo dolinama. U nekom trenutku vratićemo se skutima tišine. Najbolje bi bilo da svom duhu dozvoliš da barem jednom uroni u tihi izvor, jer istinska stvaralačka moć rađa se iz trenutaka neznanja i nedelanja.

-
- 9. Ti si dete svetla.** Pre trinaest i po milijardi godina ovde i svuda postojalo je samo Ništa nepojmljivo našem razumu. Nezamisliva tama. A onda se iznenada pojavilo svetlo. Neopisivo sitna i istovremeno izuzetno plodna tačka. Ta svetlost se od tada širi i pritom stvara naš svemir. Sto milijardi galaksija, a i tebe. Ti si prapotomak te prve svetlosti. Niko nema nikakve koristi od toga da tu svetlost pokriješ nečim. Uzdigni svoj duh i budi toplo, dobronamerno, samosvesno sunce, koje ljude u svom okruženju nadahnjuje da i oni spoznaju svoju veličinu. Ako ne zauzmeš središte svog života, to će učiniti drugi svojim očekivanjima. Živi jasno i bistro iz sopstvenog središta.
- 10. Uredan um vidi jasnije.** Majstor života živi – sa unutar-njim smeškom – paradoksalno. On, koliko je to moguće, kontroliše svoje okruženje i istovremeno je svestan da nikada nema potpunu kontrolu. On zna da mu je potrebna čista pista za zaletanje i uzletanje da bi mogao dobro da leti. Istovremeno razume da može leteti samo ako ima više poverenja u sam život nego u svoje predstave o životu. Iznova i iznova pronalazi opuštenu sredinu između poretka i slobode, usredsređenog posmatranja pojedinosti i nehajnog pregleda šire slike. On poznaje razliku između radosne ozbiljnosti i prisilne zagriženosti.
- 11. Dobro, istinsko i lepo krije se u svemu.** Istinsko bogatstvo ne može se kupiti. Ničim se ne može platiti. Ono se razotkriva tek kada se setimo svoje prirodne veličnosti. Kada u slobodi i potpuno poklanjamo sebe, svemir nam na čudesan način uručuje darove. Poslednjih dvadeset minuta našeg života sigurno se nećemo pitati koliko ćemo novca ostaviti na svom računu, već koliko smo trenutaka proslavljali lepotu postojanja – sami, ali i sa našim bližnjima. Proračunat um kaže: „Mogu da

volim samo ono što je zaslužiło moju ljubav.“ Srce kaže: „Daj da volim sve i skriveno savršenstvo pronadem čak i u ružnom i u mračnom.“ Oslobodi ljubavlj u svoje srce.

12. Zastani u vatri istine sve dok ne saznaš ko si. Tvoja smrt-nost najbolji je savetnik za bogat život. Ako se plašiš smrti, još nisi potpuno živeo. Možeš uplašeno da se kriješ od tog pitanja. U tom slučaju bogatstvo i sigurnost tražićeš u nov-čanicama, osiguranjima i kulama od karata. Kakvo traćenje vremena darovanog nam za život! Jer svima nama doći će trenutak kada ćemo sve ovo morati da pustimo. Zašto se ne bi dobro pripremio za taj poslednji ples tako što ćeš sada i ovde od svih tih egzistencijalnih pitanja napraviti lomaču i na njoj spaliti sve poluistine? Umireš. Počni da živiš.

13. Rođen si kako bi slavio čudo stvaranja. Gde povlačiš granicu između „mogućeg“ i „nemogućeg“? Jesi li zaista siguran u to? Jer svi mi imamo nešto zajedničko. Niko od nas još ni približno nije iscrpeo svoje mogućnosti. Ono što živiš danas, nije kraj, već uvek samo početak. Možeš dozvoliti da tvoj duh zakrži i postane mala, prašnja smetlarnica osrednjosti ili ga možeš pretvoriti u katedralu života ispunjenu svetlošću, katedralu u kojoj se odvija slavlje bezgraničnosti stvorenog. Ti si čudo. Nosiš u sebi obilje darova. Mnoge od njih još nisi otkrio. Dozvoli sebi da iznova i iznova razmišljaš na nov i veći način o tome

ko si,

šta umeš

i šta možeš da daš svet u.

Neka tvoj život bude hvalospev bogatstvu stvorenog.

14. Dobrom razvoju često je potrebno više vremena. Misli su svetlost. Zato se ideje izuzetno brzo rađaju i ponovo nestaju. Pitanje je: koliko ti je važno da ih ostvariš u

svojim osećanjima, postupcima i grubotvarnom svetu? Da bi to uradio, potrebni su ti izdržljivost i istrajnost, poverenje i saputnici spremni da se svakog dana – bilo da sija sunce ili pljušti kiša – pojavljuju zajedno s tobom na strunjači za vežbanje. Ako žudiš za brzim uspehom, sam ćeš sebi uskratiti radost žetve. Tajna je u zaljubljanju u put, a ne u cilj. U tom slučaju strpljenje nije odricanje, već ti ono poklanja čudesne rezultate. Mnogo ćeš više postići jer te faze suše neće uplašiti. Osim toga, više nećeš hitati putem kao uplašen magarac, već ćeš koračati smireno. Zašto? Zato što si postao jedno sa svojim putem i jer si, samim tim, stigao u svoje središte.

15. Mnogo si veći nego što misliš. Ako već dugo nisi osetio začuđenost, trebalo bi da se zapitaš jesi li još živ. Ako misliš da sve imaš pod kontrolom, ne razvijaš se dovoljno brzo. Koliko god zona udobnosti poznatog bila ugodna, ona je uvek samo jedan tanjirić u džinovskom svemiru prepunom čuda. Možda misliš: „Dovoljno mi je ono što imam.“ To je tvoje pravo. Ali znaj: zona udobnosti raste ili se smanjuje. Ne postoji mirovanje. Prepuštanje rutinama života znači da, lagano ali sigurno, postajemo sve gluplji. Ako ne čekaš da te neka kriza primora da se promeniš, već iznova dobrovoljno zakoračuješ u nepoznato, strah se preobražava u novu ushićenost. Postoje dva puta traganja za sigurnošću u svetu koji se neprestano menja. Jedni grčevito pokušavaju da se pridrže za obalu do koje su stigli. Drugi sve puštaju i sami se pretvaraju u reku.

16. Sve proističe iz mora tišine. Sve započinje u onom Ništa. Sve se tamo i završava. Međutim, to Ništa nije prazno. Ona je sve. Na tren se tvoj talas uzdiže iz okeana tišine. Čezneš, boriš se, patiš, spoznaješ. U nekom trenutku – svemir samo što je trepnuo – tvoj se talas

ponovo vraća svom domu. Šta se tada događa, ko to može sa sigurnošću da kaže?

Ateisti veruju: „To je bilo to!“

Hrišćani se nadaju: „Tada ću dospeti na nebo.“

Budisti misle: „Ponovo ću se roditi kao talas.“

Dobra vest je: bez obzira na to u šta veruješ, blaženu tišinu tog okeana možeš iskusiti sada i ovde. Kapija je u tebi. Znanje o tome da taj okean postoji i redovno uranjanje u njega (na primer, kroz meditaciju), sasvim izvesno će ti pomoći da svoj život malog talasa živiš sa osmehom na usnama. Svako ko je iskusio tu tihu ekstazu smirenije će uživati u bogatstvima ovog sveta i moći će lakše da ih pusti.

17. Ti si biće tako dragoceno da nemaš cenu. Ako ti je još potreban dokaz za bogatstvo života, stani pred ogledalo i zagledaj se u tišini nekoliko minuta u svoje oči. Ti si čudo. Neprocenjivo si dragocen. Baš takav kakav jesi. Znaš li to? Bilo bi dobro kada bi to znao. Jer to znanje menja sve. Jer ti ne privlačiš ono što želiš, već ono što misliš da jesi.

18. TI si sve. Celokupno bogatstvo života već je u tebi.

Uvod

Zašto nas dvojica, koji smo, svako za sebe, pisali uspешne knjige, koje su pokrenule mnoge i mnogo šta, sada pišemo zajedno? Zato što je celina više od zbira svojih delova, zato što se dobro uklapa-mo i dobro dopunjavamo i zato što smo mnogo šta naumili i još mnogo šta želimo da pokrenemo – u svojim životima, a i ovom knjigom. Obojica možemo i hoćemo da delimo. Zato smo napisali knjigu za ljude kojima je – kao i nama – važna punina života. A to nas prirodno povezuje sa sopstvenom tradicijom, budući da Hrist izričito savetuje da živimo ispunjen život.

Mi delimo jedan s drugim i delimo sa tobom – naše znanje o punini. I, malo-pomalo, približavaćemo se onom (nama) najvažnijem: sagledavanju celine. Čitav svet životnih principa obuhvata celinu, ceo svet. Dakle, postavili smo visok zahtev onome što bismo tako rado želeli da podelimo sa tobom.

I pre našeg prvog zajedničkog dana na pozornici dvorane u minhenskom hotelu *Le Meridien*, iskrsnula je ideja da udružimo naše talente. I da se posvetimo svetu „životnih principa“ – zarad punine i ispunjenog života.

Važno nam je da *pokrenemo* što više (vas) kako bismo stvorili polja, koja će pokrenuti nešto još veće, *nešto dobro i bolje*, kako

je to jednom rekao jedan prijatelj. I to sveobuhvatnim pristupom koji ne zanemaruje senku. Jer kad god ovakvi pokreti o kojima govorimo dožive neuspeh – to je uvek zbog senke. Tema prvog intervjua koji je Fajt vodio sa mnom bila je „princip senke“. Sve je, dakle, pohranjeno u početku.

Zašto baš nas dvojica baš o ovoj temi: *daru bogatstva*?

Veoma smo različiti, različiti kao Bik (Fajt) i Lav (Ridiger). A te različitosti želeli smo da udružimo, a da pritom zadržimo svoje individualnosti. Zato smo izabrali različite boje fonta: bordo za Fajta, a tamnoplavu za mene. Tako ćemo i poglavlja pisati u skladu sa našim sposobnostima, ali ćemo i jedan drugom uletati u boju kako bi sevale varnice i u tebi rasplamsavale vatru.*

Bordo i tamnoplava zajedno tvore ljubičastu, boju spajanja suprotnosti i središta. Upravo to se može primeniti i na nas: i mi želimo da udružimo snage i ujediniamo naše različitosti. Bik – kao Fajt, simbol je i arhetipski ženskog zemljanog elementa, Lav – kao Ridiger – simbol je arhetipski muškog vatrenog elementa.

Vilijam Blejk je rekao da su boje rane svetlosti. Boje i šarolikost sveta nas očaravaju, ali, naposljetku, reč je o celini, beloju svetlosti u kojoj je sve sadržano. Kada udružimo sve boje, nastaje celovitost bele svetlosti – to nam pokazuje svaka prizma, koja nevidljivu belu svetlost razlaže na boje duge.

Želimo da, takoreći, kao obrnute prizme spojimo naše svetlosti, tako da prethodno nevidljiva celina zablista kako bi zasvetlile i vaše oči i kako biste i vi postali svetionici.

A što se mene tiče: kao stari stručnjak za post, rad sa senkom i prapincipima, rado se udružujem sa mladim izuzetnim motivatorom, savetnikom za lični razvoj i poslovnim pankerom Fajtom. Sa nekim ko je kao malo ko – sa svojom suprugom Andreom

---

* U nemačkom izvorniku tekstovi dvojice autora odštampani su različitim bojom, dok se u srpskom izdanju na smenjivanje njihovih priloga upućuje odgovarajućom promenom fonta. (Prim. prev.)

– gradio polja, umrežavao i povezivao ljude. On stvarno može da iznedri životne principe i prikaže ih u praksi. Svojim drskim neposrednim pristupom on će vas dodirnuti i podstaći, uverljivo i umešno, ali i duhovito i mudro. Punina može da stvori veliku radost i, uprkos činjenici da nam ne pripada, ipak želimo da vam je poklonimo.

Dakle, dozvoli da te ja, kao savetnik za post, naučim kako nedovoljnost može da se razreši *svesnim postom*. Iskoristi moje znanje stručnjaka za senku kako bi u svojoj senci pronašao blago i izneo ga na površinu. Dozvoli mi, kao nekome kome su životni principi bliski, da te principe prizovem u tvoj život kako bi ih primenio zarad ostvarivanja punine na svim ravnama života.

Dakle, draga čitateljko, dragi čitače, raduj se našim darovima, ako možeš, a ako (još) ne možeš, nauči da im se raduješ zajedno sa nama...

Pre mnogo vremena jedan stariji, veoma cenjen duhovni učitelj, rekao mi je: „Tamo gde nema radosti, to tvoj put nije.“ Preispitaj ovu tvrdnju i uputi se zajedno s nama na put ka poklonu punine – od početka (alfe) do samog kraja, do omega.

Nas dvojica želeli bismo da podelimo s vama iskustvo i znanje i tako vas podržimo na vašem životnom putu. Pišemo za vas i za polje punine i dopunjavamo jedan drugoga i upotpunjujemo se ispunjeni izvesnošću da ćemo tako izvući više iz sebe za vas, u nadi da ćemo zajedno obrazovati veliko polje punine, koje može da raste.

A sada ja, Fajt, preuzimam skiptar – i počinjem time što ću uputiti nekoliko reči Ridigeru.

Ridigerov rad prati me već dug niz godina. Sa njim (njegovim radom) susreo sam se još pre dvadeset pet godina, kada sam se našao na jednom od egzistencijalnih raskršća mog života. Tada sam odustao od studija medicine. Tragao sam, ali nisam znao za čim. Bilo je to mračno i bolno vreme.

Potičem iz porodice ateista. Reč *duša* nije prelazila preko naših usana. Ponajviše Ridigerove knjige razotkrivale su mi sasvim novu dimenziju života. Svojom složenošću i dubinom otvorile su kapiju ka dugo zaključanom unutarnjem svemiru. Pomogle su mi da u svojoj tadašnjoj krizi prepoznam dublji smisao. Pomogle su mi da razumem borbu arhetipskih sila koja se odvijala u meni i da svetlost i senku tog procesa integrišem u svoj život.

Drugi put je doneo darove u moj život kada smo moja supruga i ja počeli da vodimo seminare posta. Voleo bih da znam kolikim je hiljadama ljudi – ako ne čak i milionima – Ridigerovo stručno i duboko razumevanje posta pomoglo da nauče vrednost odricanja i da post, umesto pukog telesnog rituala čišćenja, dožive kao alhemijski proces preobražaja tela, duha i duše.

Naši putevi ukrstili su se treći put pre dve godine, kada smo ga pozvali da obogati našu veliku zajednicu koju smo nazvali *Zajednica posvećenih ličnom razvoju*.^{*} Od tada smo prijatelji i volimo da sarađujemo. Po meni, Ridiger je duhovni div sa unutarnjim pristupom ogromnoj biblioteci znanja. Njegov duh razigrano putuje od starih Grka u sadašnje vreme i ponovo nazad. Pritom razotkriva skrivene niti duboke povezanosti svih pojava. Čudesno vešto služi se savremenim događajima kako bi pojasnio delovanje večnih snaga u životima svih ljudi. Kada ga slušaš, ne možeš prestati da se čudiš. Verovatno se u svakom domaćinstvu nemačkog govornog područja može pronaći neka njegova knjiga. Često su ga napadali zbog provokativnog pogleda na svet koji sve preispituje. Međutim, nikada nije dopustio da ga to omete na putu. Po meni, njegov najveći doprinos jeste to što je nauci, pre svega medicini, ponovo vratio dušu.

---

^{*} Engl.: *Life Coaching Community*. (Prim. prev.)

Kada je iskrsla ideja o zajedničkom projektu, nisam se premišljao ni sekundu. Kao prvo, to je jedna od mojih omiljenih tema. Kao drugo, čast mi je da uđem u ovaj dijalog sa Ridigerom. Mi smo veoma različiti. Naša gledišta se vrlo razlikuju. Međutim, temelj našeg prijateljstva je poštovanje onoga što je drugačije i radoznalost u odnosu na našu sposobnost da ostvarimo dinamičnu sintezu koja je proizvod delovanja suprotnosti.

Nadam se da Ridigerovim čitaocima, koji su već upoznati sa životnim principima, mogu da ponudim nešto drugačije što će ih istinski obogatiti. I veoma se radujem što ću čitaocima mojih knjiga moći da predstavim Ridigerov pristup. Njegova izlaganja tako su složena i duboka, a to mi danas nedostaje u mnogim priručnicima.

Već mnogo godina držim seminare o temi bogatstva i u međuvremenu sam više od deset hiljada klijenata uživo i preko interneta ispratio u njihovim pokušajima da ostvare više zdrave punine u svojim životima. Za ovu knjigu iznova sam se udubio u svaki životni princip ponaosob. Osluškiavao sam šta imaju da mi kažu. Istraživao sam načine njihovog delovanja i u svom i u tuđim životima. Već samo prilikom pisanja ove knjige mnogo šta mi se razbistrilo:

O poreklu iluzije nedovoljnosti. O prirodnosti dobrog bogatstva. O jedinstvenosti svakog ljudskog puta koji kroz život vodi unutarnoj punini za kojom svi tragamo. O moći svesnosti.

Začudićeš se kako već samo čitanje i duhovno udisanje tih principa podstiče važne promene.

I sâm sam se često zahvalno čudio dok sam pisao ovu knjigu. Još jednom sam još mnogo dublje postao svestan da je svaki čovek dragocen, jedinstven i savršen i da nam je poveren raj – spoljni i unutarjni – čiju lepotu ni u nago-veštaju nismo pojмили. I još jednom sam kristalno jasno

razumeo kako je važno da se mi, ljudi, budno međusobno povežemo. Baš zato što smo tako različiti možemo postići još mnogo, mnogo više.

Moja je duboka želja da te ova istinski alhemijska knjiga pomiri sa sobom, da nežno u tebi probudi arhetipske snage, osvetli senku i pokaže ti načine kako da radosno ostvariš svoje prirodno pravo na puninu.

Upravo osećam tihu radost i – to možda zvuči ludo – mislim da je to tvoja radost! Pred tobom je uzbudljivo putovanje ka bogatstvu života!

Hvala što imam priliku da budem tvoj pratilac na tom putovanju.

Pređimo sada na sadržaj ove knjige. Prvo bih želeo da te podsetim na prolog na početku knjige. Šta tu piše?

„Nedovoljnost nije stvarna.

Nedovoljnost je zabluda uma.“

„Nedovoljnost nije stvarna? Ovaj je potpuno poludeo!“ Ovakva ili neka slična misao mogla je da ti sine prilikom čitanja tih redova, ako se, na primer, u ovom trenutku nalaziš u novčanoj oskudici. Ili kada pomisliš na oko tri miliona dece koja i dalje svake godine umiru od neuhranjenosti. Kada se suočiš sa takvim statistikama ili izvodom sa svog bankovnog računa, izjava kao što je: „Nedovoljnost nije stvarna“, možda deluje cinično.

Verovatno se ne poznajemo, ali budu siguran da moja namera ni na koji način nije da se podsmevam iskustvu nedovoljnosti. Nisam maštar koji svet posmatra kroz ružičaste naočare. Mnogi moji klijenti moraju da se snalaze sa veoma malo novca. Upoznat sam sa njihovim brigama i iz sopstvenog iskustva znam i kako je kada pred kraj svakog meseca beznadežno moraš da žongliraš s novcem i prebacuješ ga s jednog računa koji je u minusu, na drugi račun koji je takođe

u minusu, kako bi platilo kiriju i ostale dažbine. Dug niz godina pratilo me je iskustvo nedovoljnosti i s njom povezanog straha, koji nam poput olovne magle pritiska srce i misli.

Gledam vesti. Čitam statistike. Ne mogu da se izdvojim od patnje ovog sveta, čak ni kada mi je dobro. A ipak tvrdim: nedovoljnost nije stvarna. Ona je varljiva iluzija ljudskog uma koju, nažalost, i te kako možemo da osećamo kao stvarnost.

Život je u svojoj suštini punina. Naš svemir je pre četrnaest milijardi godina stvoren iz nezamislivo velikog izvora energije. A to znači da je sve ono što doživljavamo kao prazninu, kao prazan prostor između objekata, i danas ispunjeno usnulim potencijalom. Ugledan fizičar Ričard Fajnman jednom je rekao: „U jednom jedinom kubnom metru našeg svemira ima dovoljno energije da dovede do ključanja sve okeane našeg sveta.“

Život je obilje, eksplozija punine. Ali zašto je, u tom slučaju, ne doživljavamo svi? Zato što (još) nismo u potpunosti spoznali ko smo zaista. Sve dok ovo suštinsko pitanje u tebi nije dobilo odgovor koji te ispunjava, strah i pohlepa mutiće tvoje viđenje istinskog bogatstva.

Možda nisi očekivao da ćeš u knjizi o bogatstvu biti suočen sa pitanjem svog identiteta. Međutim, Ridigerova i moja želja nije da te navedemo na stranputicu još jednom knjigom poput onih: *kako da zaradim svoje prvo milionče*. Bez brige, pronaći ćeš ovde i mnogo praktičnih saveta kako da uvećaš ili umnožiš spoljno bogatstvo. Međutim, dugoročno posmatrano, to će te usrećiti samo ako isceliš iluziju unutarnje nedovoljnosti. Upravo to je polazište, početna tačka naše knjige. Sam koren.

Mi, ljudi, stvaralački smo divovi koji se i nakon devedeset hiljada godina kognitivne (r)evolucije i dalje ponašaju kao

uskoumni patuljci koji za nekoliko opipljivih stvarčica žrtvuju dragoceno vreme svog života, umesto da proširuju svest i istražuju zakone istinskog bogatstva. Međutim, dozvoli mi da pomoću nekoliko očevidnih primera objasnim zašto mislim da je nedovoljnost iluzija koju su stvorili sami ljudi.

Nema dovoljno energije. Lov na fosilna goriva koja su dostupna u ograničenim količinama i njihova potrošnja iscrpli su zemlju; naša zelena pluća: šume i plava atmosfera skoro su uništeni. Zašto to radimo? Jesu li nam zaista potrebni smeđi ugalj (lignit) i nafta? Ili postoje drugi razlozi – strah i pohlepa – koji sprečavaju da svi zajedno iskoristimo energiju koju nam daruje svemir, koja nas svakodnevno pozdravlja svojim toplim zracima? Jesi li znao da naše Sunce za svega tri sata ka Zemlji šalje toliku količinu energije da je njom moguće pokriti godišnju potrebu celog svetskog stanovništva? Šta bi se dogodilo kada bi svi istaknuti političari ovog sveta, hiljade najboljih naučnika i stotinu najvećih koncerna odlučili da godinu dana udruženim snagama rade na pronalaženju načina za iskorišćavanje sunčeve energije? I to ne gonjeni željom za zaradom, već nadom i stvaralačkim porivom. Zar ne misliš da bi vrlo brzo pronašli rešenje? Rešenje, u stvari, već postoji, samo što ga mi ne koristimo – a tek ne u uzajamnoj harmoniji.

Nema dovoljno hrane. Danas će oko milijardu ljudi osećati glad. Samo ovog dana dvadeset hiljada dece umreće od neuhranjenosti. Zašto? Zato što nema dovoljno hrane? Naravno da to nije razlog! Jedno istraživanje Svetske organizacije za prirodu* tvrdi da bi svetska zemljoradnja i industrija hrane mogle da prehrane između devet i dvanaest milijardi ljudi, a ne svega sedam. Stvaran problem nije nedovoljnost, već izobilje u obliku besmislenog rasipanja životnih

---

* Engl.: *World Wide Fund for Nature*, WWF. (Prim. prev.)

namirnica. Samo u Nemačkoj osamnaest miliona tona hrane godišnje završava u smeću. Mi, Nemci, bacamo hranu svake sekunde! Tri stotine kilograma jestivih životnih namirnica! Od šezdeset miliona svinja godišnje uzgajanih u Nemačkoj, baca se petnaest miliona.

Nema dovoljno novca. Da li ti je poznat osećaj da *nemaš* dovoljno novca? Koliko samo dragocenih ideja nije ostvareno zato što (naizgled) nema dovoljno finansijskih sredstava? Međutim, da li je to zaista tako? Nije. Novac je samo neravnomerno raspoređen i mnogi ga potpuno besmisleno gomilaju. Istraživanje koje je sproveo Oksfordski komitet za pomoć gladnima* kaže da su šezdeset dve najbogatije osobe podjednako bogate kao siromašnija polovina svetskog stanovništva! Gornjoj klasi imućnih (onih koji na svojim bankovnim računima čuvaju više od sto dvadeset šest hiljada evra neto novčanog imetka) širom sveta pripada svega četristo dvadeset miliona ljudi (oko deset procenata celokupnog svetskog stanovništva), i oni raspolažu sa osamdeset procenata celokupnog globalnog novca. Svote zadržavane na privatnim bankovnim računima celog svetskog stanovništva bile bi dovoljne da tri puta otplate državne dugove svih zemalja na ovoj planeti. Zašto novac ne teče slobodno, pravedno i korisno kako bi mnogi prekrasni projekti mogli da budu ostvareni? Zbog straha i pohlepe.

Nema dovoljno ljubavi. Pozitivna psihologija** govori da su čvrsti i ispunjeni odnosi *najvažniji* stub srećnog i zdravog života. Ljubazna podrška, socijalna sigurnost,

* Engl.: *Oxford Committee for Famine Relief*, OXFAM. (Prim. prev.)

** Pozitivna psihologija, kao relativno mlada grana psihologije, nastala je kao rezultat otpora u odnosu na preteranu usmerenost psihologije ka patološkim stanjima kao što su mentalne bolesti, njihovo istraživanje i traženje načina izlecenja. Pozitivna psihologija usmerena je na pružanje pomoći ljudima da postanu pozitivniji, srećniji i zadovoljniji svojim životima. (Prim. prev.)

podsticajni razgovori, isceljujući dodiri, komplimenti, bodrenja – sve to košta... baš ništa! Živimo u vremenu tehnološke i medijske umreženosti. Niko od nas ne živi sam. Svako teoretski može da ostvari vezu sa svakim od sedam i po milijardi pripadnika svoje vrste. Međutim, koliko će ljudi danas ipak proći kroz iskustvo da nemaju dovoljno ljubavi i usamljeni će otići na spavanje?

Razumeš li šta želim da kažem? Nedovoljnost nije stvarna. Međutim, iluziju nedovoljnosti možemo osećati kao nešto izuzetno stvarno. Svest pomućena nedovoljnošću više nije stvaralačka. Grči se od straha i/ili pohlepe. Navodi tebe i mene i nas na nedostojanstvene postupke, koji svesno ili nesvesno povređuju upravo naše dostojanstvo i bacaju veo preko naše istinske veličine.

Zbog iluzije nedovoljnosti prosjačimo ljubav,
postajemo žrtve opijenosti kupovinom,
trčimo za novcem,
radimo poslove koji povređuju naše samopoštovanje,
postajemo škrti,
gomilamo,
osećamo se kao bića niže vrednosti,
obolevamo,
vodimo ratove
muškarac protiv žene,
siromašan protiv bogatog,
zbog nacionalne pripadnosti i veroispovesti.
Čovek čija je svest otrovana nedovoljnošću
previđa svoje unutarne bogatstvo,
više ne može da misli široko i slobodno,
postaje rob večne potrage –
kako bi napokon pronašao „ono“ što će utoliti njegovu glad.

U toj potrazi on pravi jedan truo kompromis za drugim – da bi, naposljetku, iznova i iznova doživio raz-očaranost. Sve dok se konačno, nadam se ne prekasno, ne probudi iz te obmane i postavi sebi prava pitanja. Jer najveća raz-očaranost sve nas čeka na kraju naših života – u vidu jednog jedinog pitanja: je li tvoj život bio bogat ili si čitavog života jurio za bogatstvom? Jesi li ti posedovao svoje bogatstvo ili je ono posedovalo tebe?

Šta nam je? Zar zaista ne možemo bolje? Možemo! Samo prvo moramo da se probudimo iz sna nedovoljnosti, a onda i da se povežemo jedni s drugima na životno inteligentan način. Zamisli da je tvojih sto milijardi moždanih ćelija preko noći napala neka zagonetna bolest. I da svaku od njih iznenada goni strah da će joj nešto biti uskraćeno. Zadržavala bi za sebe dragocene informacije i životnu energiju. („Nikada ne znaš šta može da se dogodi i šta će ostale nervne ćelije uraditi sa tim!“) Struja bi prestala da teče slobodno. Istina, svaka ćelija bi još uvek imala svoj potencijal, ali ti najjednom više ne bi mogao da se pomeraš. Više ne bi mogao da govoriš, jedeš, piješ, dišeš... umro bi.

Ta slika mi pada na pamet kada gledam vesti ili dok ponekad savetujem timove u svađi ili ljude čiji su međuljudski odnosi dospeli u ćorsokak. Čovečanstvo balansira na rubu ponora zato što su se zasebne ćelije našeg velikog kolektivnog mozga previše bavile sobom i svojim nedovoljnostima.

Ova knjiga je poziv upućen tebi. Poziv da se setiš. Da se probudiš. Da svoja duhovna krila u potpunosti raširiš. Da u celosti spoznaš svoje unutarnje bogatstvo i proslaviš ga. Da stvoriš dobro bogatstvo u spoljnom svetu. I da se, što je moguće inteligentnije, umrežiš sa nama ostalima. Tako ćemo pospešiti stvaranje jednog mita – raja.

Nisam maštar. Samo ispunjen vedrinom pristupam stvarnosti. Već petnaestak godina proučavam i primenjujem

principe i metode dobrog bogatstva izložene u ovoj knjizi. To nam je (mojoj supruzi i meni) omogućilo da sprovedemo nekoliko uspešnih poduhvata i stvorimo zdravo ekonomsko izobilje, koje nam omogućava da kumulujemo novim dragoce-nim projektima. Međutim, čini mi se da je čak mnogo važni-je sledeće: ponovo sam pronašao svoje unutarnje bogatstvo i poverenje u život.

Sve što se u mom životu ispostavi kao delotvorno, odmah delim dalje sa svojim klijentima. Iz posmatranja njihovih uspeha proističe moja uverenost da je ono što ću ovde podeliti sa tobom univerzalno – nezavisno od starosti, posla kojim se bavimo, veroispovesti... – veoma delotvorno. A ono što je tebi potrebno, jeste da doneseš nepokolebljivu odluku. Prestani da posmatraš sebe kao nekoga kome nešto nedostaje – čak i ako se povremeno budeš osećao kao neko čije potrebe nisu ispunjene. Razumi i prihvati da nije reč o tome da ispuniš neki vakuum, već da otkriješ blago iznad kojeg si sve vreme sedeo, koje ti je sve vreme nadohvat ruke. Bez obzira na to koliko je duboko tvoja svest uronila u ilu-ziju nedovoljnosti (a ja znam da ti se to bez teškoća može dogoditi i kada je tvoje stanje na računu sedmocifreno), ovo je možda najbolja poruka ove knjige:

Bogatstvo je genetski pohranjeno u tebi. Ti si čudo. U svim ravnama. Tvoj život je proistekao iz punine, tako što su se dve ćelije neopisivo bogate informacijama susrele i podelile svoje znanje. I sve ostale ćelije u tvom telu nasta-le su pomoću čuda umnožavanja – deobom (a deljenje je jedan od važnijih principa bogatstva). Mnogo pre nego što su na tebe mogle da utiču razne nepoželjne uslovljenosti (nametnute vaspitanjem i društvenim pravilima) iskusio si devet meseci raja punine u majčinom stomaku. Sam život te je održavao, nosio i hranio – a ti pritom ništa posebno

---

nisi morao da uradiš zauzvrat. Istovremeno si dobio poklon nad poklonima: ohrabren si da se slobodno razvijaš u toj bezbrižnosti. To su dva suštinska poklona dobrog bogatstva: sigurnost i sloboda.

Bez obzira na to šta u ovom trenutku misliš o sebi, koja uverenja pomućuju tvoje poglede na život, punina tih prvih devet meseci tvog života ostavila je dubok pečat u tebi. I zato želim da te pozovem da ovu knjigu ne čitaš kao neko ko traga, već kao neko ko se priseća. Veruj mi, već sâm takav pristup je presudan.

Ne moraš se boriti za svoju sreću.

Smeš da je primiš.

Ti si dete života.

Bogatstvo je tvoje pravo po rođenju.

Temu „bogatstvo – unutarne i spoljne“ volim da približavam svojim čitateljicama i čitaocima, klijentkinjama i klijentima. A ona je u velikoj meri povezana i sa mojom istorijom.

Na mojim fotografijama iz najranijeg detinjstva vidim dečaka koji je – iako to nije umeo da izrazi – znao da ga život voli i da je vredan te ljubavi. I da nije morao ništa zauzvrat da uradi. Bio sam dobar. Baš kao i ti. Imao sam poverenja. Baš kao i ti. Bio sam povezan sa puninom u sebi. Ona je svetlucala u mom pogledu. A onda se dogodilo. Većini. Nekima neopisivo brzo i naglo. Drugima, opet, skoro neprimetno i kroz duže vremensko razdoblje. Vaspitavali su nas i odgajali. Morali smo da naučimo da život nije cvetna livada. Naučili smo šta se događa kada ispunjavamo tuđa očekivanja ili ih izneveravamo. Naučili smo šta je greška – postupak izvan očekivane norme. Kada bi nam se dogodila neka greška,

uglavnom je većini nas delima i rečima stavljeno na znanje da smo pogrešni. A ko nam je pritom govorio da je svaka greška prilika za integrisanje onoga što nam nedostaje? Naučili smo kako je to osećati se krivim. Kada nismo radili ono što su drugi, koji su nam bili tako važni, tražili od nas, iskazivali su nam da nismo dobri. U većini slučajeva posledica je bila uskraćivanje ljubavi. Naučili smo da radimo ono što je potrebno da bismo povratili tu ljubav. Naučili smo da se stidimo zbog toga što smo takvi kakvi smo i da osećamo da nismo dovoljno dobri. Instinktivno smo osećali šta je gornja granica radosti koju naše okruženje (roditelji, škola) još može da otrpi. Bio nam je važan naš osećaj pripadnosti. I zato smo se prilagodili. Toliko smo obuzdavali svoju stvaralačku slobodoumnost da smo i sami poverovali u ono što su nam drugi pričali o životu. O tome šta je moguće, a šta nije. Šta nam pripada, a šta ne. Brzo ili sporo, duboko u svojoj nutrini usvojili smo ideju da nešto sa nama nije u redu. Da nam nešto nedostaje. Da moramo nešto da uradimo kako bismo ponovo postali celoviti. Rođena je naša svest o nedovoljnosti. Razvili smo strategije kako da nadomestimo tu nedovoljnost. Da budemo dragi. Da se bunimo. Jedemo. Gladujemo. Krijemo se. Namećemo se. Pretvaramo se da smo nešto što nismo...

Ako si pronašao ovu knjigu, velika je verovatnoća da si u nekom trenutku svog života zaboravio koliko si dragocen. Cinično posmatrano, mogli bismo da kažemo da te je tek taj zaborav pretvorio u dobro uklopljenu kariku našeg takmičarskog društva. Neko ko ne zna ko je i da li je (tek tako) vredan ljubavi, učestvovaće u tom takmičenju. Uradiće mnogo šta kako bi bio nagrađen. Marljivo će se prepuštati čarima potrošačkog društva kako bi utolio unutarnju glad. Ljudski posmatrano, to je tragedija. Koliko ljudi rinta i životari do kraja

---

života a da pritom nikada više ne susretnu sebe onako nevine kakvi su bili za vreme prve dve godine svog života? Volim ovo svesno suočavanje sa bogatstvom, uspehom i novcem jer nas to neminovno suočava i sa najsuštniskijim pitanjima:

- Koliko vredim?
- Koliko vredi moj život?
- Jesam li dobar? Jesam li ispravan?
- Imam li pravo da se slobodno razvijam?
- I šta će se tada dogoditi?
- Mogu li da imam poverenja u život?
- Hoće li me život nositi?
- Dozvoljavam li sebi da napustim utabane staze kako bih zaista pronašao svoj put?
- Hoće li me taj put hraniti?

Ako mene pitaš, potpuno je svejedno kada smo tačno izgubili to prapoverenje u život. Mnogo mi je zanimljivije pitanje možemo li ponovo da ga steknemo i kada. Sigurno ne tako što ćeš se zadovoljiti onim što su te naučili da poimaš kao stvarnost, već tako što ćeš slediti svoju čežnju – na primer, za bogatim i ispunjenim životom. Padaćeš i povređivati kolena, grešićeš, stajaćeš sam na kiši – pa šta! Neke ciljeve ćeš ostvariti. A druge nećeš. To je nebitno. Važno je ono što ćeš na putu ka ostvarenju svojih snova saznati o sebi.

Odrastao sam u ateističkom, socijalistički usmerenom sistemu. Rano sam naučio da je kapital loš. Novca je bilo, ali o njemu se nije pričalo. Roditelji su propustili da me nauče smislenom baratanju tim sredstvom. Jednom sam se kao desetogodišnjak zaljubio u samostrel u prodavnici igračaka koja se nalazila na putu do škole. Rođendan mi je upravo prošao. Danima sam mozgao kako da ispunim svoju želju. Nije mi pala na pamet bolja ideja nego da tajno zakoljem

svoju kasicu-prasicu. I dan-danas sećam se te zbunjujuće mešavine osećanja. Postoji nešto što želim. I istovremeno je tu strah od greške. I radost prilikom kupovine. I loša savest što sam uradio nešto zabranjeno (trebalo je da štedim novac za „kasnije“). Kada je moj postupak izašao na svetlo dana, postalo je prilično neprijatno. Posle toga roditelji su odlučili da mi pruže priliku da zaradim džeparac. Smeo sam da vraćam prazne flaše u prodavnicu i zadržim novac od zaloga. Zapravo, to je bila sasvim dobra ideja. Doduše, proizvela je bolne grčeve u stomaku jer sam mahnito pio mleko kako bih mogao da vraćam prazne flaše. Ukratko, tada nisam naučio da se inteligentno ophodim prema novcu i bogatstvu.

Verovatno to nikada ne bi tako isplivalo na svetlo dana da sam, kao što se od mene očekivalo, završio studije medicine. Postao bih lekar i dobijao bih platu predviđenu za taj posao. Međutim, kada sam posle godinu dana prekinuo studije, upao sam u duboku egzistencijalnu krizu. Koliko вреди čovek koji „odbacuje“ fakultet i ne zna šta umesto toga zaista želi?

Pokušavao sam raznim poslovima i primanjem socijalne pomoći da zaradim za život. Nisam bio kriv ja, već sistem. Kada sam počeo da držim seminare i radim kao savetnik za lični razvoj, temu novca prebacio sam na svoje klijente. Kao naknadu za svoj rad uzimao sam samo dobrovoljne priloge. Tako nisam morao da razmišljam o tome koliko вреди moj posao. A i te teme bile su mi suviše prizemne, budući da sam ja bio tako „duhovan“. Kasnije mi je to bilo smešno. Međutim, tada sam zaista mislio da prednjačim u razvoju u odnosu na ostale. A u stvarnosti sam bio nesiguran mladić koji nije imao osećaj za to koliko вреди.

Bilo je potrebno nekoliko poziva na buđenje pre nego što sam se konačno temeljno pozabavio ovim temama.

Prvi je bio bojažljivo pitanje moje kćerke na kraju jednog meseca kada smo jedva povezali kraj s krajem: „Tata, možemo li da platimo kiriju ili moramo da se iselimo?“ To me je duboko pogodilo. Svakako nisam želeo da odrasta u strahu od nemaštine. Drugi poziv na buđenje stigao mi je od poreske službe. Zaista sam bio tako naivan da sam mislio da neko ko je neprestano u dugovima ne mora da plaća porez. Ha! Iznenada sam se našao pred zahtevom za doplaćivanje četrdeset hiljada maraka. Odakle uzeti, a ne ukrasti? Treći poziv na buđenje bio je bes koji sam osećao prema sebi. Bilo mi je muka od slušanja sebe kako govorim šta bih sve promenio u ovom svetu kada bih imao ekonomsku moć da to učinim. Četvrti podsticaj usledio je nakon što sam iskreno pogledao u ogledalo. U nekom trenutku priznao sam sebi da jedan od glavnih poriva za ocrnjivanje svetovno uspešnih ljudi nije proisticao iz moje pravednosti, već je to, sasvim banalno, bila zavist. Zavist zbog njihove delotvornosti, slobode, luksuza...

Dakle, odlučio sam da se svesno suočim sa temama uspeha, novca i bogatstva. Pročitao sam sve knjige o tome koje sam uspeo da pronađem. Pokušao sam na različite načine brzo da se obogatim – bilo je tu svega, od neprijatnih do destruktivnih iskustava, na primer, igrao sam loto, radio kao poslovna pratnja, na crno sam kao trgovački putnik prodavao usisivače, ulagao sam na berzi u visokorizične poslove.

Posle brojnih razočaranja bio sam spreman da pročitam i sve ono što je u tim pametnim knjigama napisano sitnim slovima – o disciplini, vrednostima, poštenju, upornosti... I delovalo je! Mnogo sporije, ali zato me je ispunjavalo i bilo je postavljeno na dobrim temeljima.

U međuvremenu sam pomoću onoga što volim zaradio tako mnogo novca da znam da mi zaista važan nikada nije

bio novac, već iskustvo osnovne materijalne sigurnosti i stvaralačke slobode koja mi dozvoljava da svoje vizije sprovedem u delo. Međutim, pre svega – i zato tako rado pišem ovu knjigu – posredstvom ovih tema naučio sam veoma mnogo o sebi. I o svetlu koje nosim u sebi, ali i o mojoj senci. Teškoće nisu novac ili bogatstvo, već naša najdublja namera. Ako misliš da ti nešto nedostaje, ove teme će te otrovati. Ako im pristupaš obazrivo kako bi spoznao sebe, pretvaraju se u značajne stanice na tvom putu povratka domu.

Ja sam bio prinuđen da se u jednoj veoma beskompromisnoj ravni suočim sa svojim odnosom prema postojanju. Sada (ponovo) znam da sam dragoceno biće – proistekao sam iz svemira punine koji me pokreće. Sada (ponovo) znam da sam u dubini svoje nutrine dobar i da je moje predodređenje da poklanjam sebe i svoje unutarne bogatstvo.

Znam da si i ti dragoceno biće koje ima pravo na život u slobodi i punini. Znam da si dobar i ispravan. Znam da želiš i moraš da poklanjaš sebe – kako bi na kraju svog života mogao da kažeš:

Pronašao sam sebe.